

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ГРОМАДЯН НА МИРНІ ЗІБРАННЯ В УКРАЇНІ

Досліджуються джерела конституційного, міжнародного, адміністративно-деліктного та адміністративного процесуального права, які врегульовують різні аспекти здійснення права на мирні зібрання в Україні. Робиться висновок про недостатність адміністративно-процедурного врегулювання здійснення цього права.

Ключові слова: нормативно-правове регулювання, адміністративно-процесуальне нормативно-правове регулювання, мирні зібрання, громадська безпека, громадський порядок

Постановка проблеми. Право на мирні зібрання є основоположним і гарантується державою, проте тільки наявність чіткого адміністративно-процедурного й адміністративно-процесуального нормативно-правового регулювання є забезпечувальним чинником правильної та повної його реалізації. На сьогодні ж у реалізації цього права виникають труднощі, оскільки спеціальним законом не визначено порядок організації та проведення мирних зібрань. Недостатня нормативно-правова урегульованість процедури проведення мирних зібрань є не тільки юридичною проблемою, але й ускладнюючим чинником суспільного життя і навіть причиною політичної нестабільності в державі. Суспільна важливість цього права полягає в тому, що участь у зборах, мітингах, походах і демонстраціях (мирних зібраннях) є формою прямого та незалежного виявлення волі народу, реакцією суспільства на дії держави.

Ступінь наукової розробки проблеми. Серед дослідників, які вивчали проблеми, пов'язані з реалізацією права на мирні зібрання, виділяються такі вчені як: Ю.Г. Барабаш, О.О. Галус, А.М. Колодій, В.В. Комарова, Ю.М. Лемішко, М.І. Логвиненко, Л.О. Нудненко, М.В. Оніщук, В.Г. Поліщук, В.Ф. Погорілко, А.О. Селіванов, В.М. Шаповал, Ю. С. Шемшученко, О.В. Щербанюк.

Мета статті полягає в розгляді й аналізі нормативно-правових актів, що врегульовують організацію і порядок проведення мирних зібрань в Україні.

Виклад основного матеріалу. Правовідносини щодо організації проведення мирних зібрань мають і матеріально-правове, і процесуально-правове врегулювання. Матеріально-правове регулювання цих правовідносин основоположно визначається нормами Конституції України, зокрема статтею 39, в якій зазначається, що громадяни мають право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, про проведення яких завчасно сповіщаються ор-

гани виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування [1].

Офіційне тлумачення положення частини першої статті 39 Конституції України подано в Рішенні Конституційного Суду України від 19 квітня 2001 року. Приводом для розгляду цієї справи згідно зі статтями 39, 41 Закону України "Про Конституційний Суд України" стало конституційне подання Міністерства внутрішніх справ України, а підставою для її розгляду відповідно до статті 93 Закону України "Про Конституційний Суд України" є практична необхідність в офіційній інтерпретації положення частини першої статті 39 Конституції України про завчасне сповіщення органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування про проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій.

У своєму Рішенні Конституційний Суд України зазначив, що згідно з частиною третьою статті 8 Конституції України норми Конституції України є нормами прямої дії. Вони застосовуються безпосередньо незалежно від того, чи прийнято на їх розвиток відповідні закони або інші нормативно-правові акти. Право громадян збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи і демонстрації, закріплене в статті 39 Конституції України, є їх невідчужуваним і непорушним правом, гарантованим Основним Законом України. Це право є однією з конституційних гарантій права громадянина на свободу свого світогляду і віросповідання, думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, на використання і поширення інформації усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір, права на вільний розвиток своєї особистості тощо.

При здійсненні вищезазначених прав і свобод не повинно бути посягань на права і свободи, честь і гідність інших людей. За Конституцією України, кожен зобов'язаний неухильно дотримуватися Конституції та законів України [1, ст. 68]. Проводити збори, мітинги, походи і демонстрації громадяни можуть за умови обов'язкового

завчасного сповіщення про це органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування. Таке сповіщення має здійснюватись громадянами через організаторів масових зібрань. Завчасне сповіщення відповідних органів про проведення тих чи інших масових зібрань – це строк від дня такого сповіщення до дати проведення масового зібрання.

Тривалість строків завчасного сповіщення, підкреслюється у Рішенні Конституційного Суду України, має бути у розумних межах і не повинна обмежувати передбаченого статтею 39 Конституції України права громадян на проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій. Такі строки мають слугувати гарантією реалізації цього права громадян. Упродовж цього строку зазначені органи мають здійснити і ряд підготовчих заходів, зокрема, для забезпечення безперешкодного проведення громадянами зборів, мітингу, походу чи демонстрації, підтримання громадського порядку, охорони прав і свобод інших людей. У разі необхідності органи виконавчої влади чи місцевого самоврядування можуть погоджувати з організаторами масових зібрань дату, час, місце, маршрут, умови, тривалість їх проведення тощо. Строк завчасного сповіщення має бути достатнім і для того, щоб органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування могли визначитися, наскільки проведення таких зібрань відповідає закону, та в разі потреби, згідно з частиною другою статті 39 Конституції України, звернутися до суду для вирішення спірних питань.

Виходячи з положень пункту першого частини першої статті 92 Конституції України про те, що виключно законами визначаються права і свободи людини і громадянина та гарантії цих прав і свобод і що лише судом відповідно до закону може встановлюватись обмеження щодо реалізації права громадян на проведення масових зібрань [1, ч.2 ст.39], Конституційний Суд України дійшов висновку, що визначення строків завчасного сповіщення органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування з урахуванням особливостей мирних зібрань, їх форм, масовості, місця і часу проведення тощо є предметом законодавчого регулювання [2].

На жаль, за більш як десятилітній строк з часу прийняття вищезазначеного Рішення Конституційного Суду України ситуація щодо законодавчого врегулювання строків сповіщення про мирні зібрання, їх форм, масовості, місця і часу проведення залишилася без змін, що ускладнює і на сьогодні політичну ситуацію в Україні.

У статті 39 Конституції України відтворюються (і розвиваються) положення, закріплені у

статті 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Відповідно до чинного на сьогодні офіційного перекладу Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод [3] назва статті 11 та відповідного права звучить як «Свобода зібрань та об'єднання». Ця норма захищає свободу проведення мирних зборів та свободу створення об'єднання з іншими людьми. Окрім цього, дане право передбачає і позитивний обов'язок держави у певних межах забезпечувати проведення мирних зібрань від дій інших осіб, які мають на меті не допустити або зірвати проведення публічної акції. Зазначимо, що цей обов'язок не має абсолютного характеру, і держава може самостійно обирати шляхи і засоби для його виконання.

Виходячи з тлумачення ст. 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, право на мирні збори не може бути скасоване, заборонити проведення мирних зборів в принципі не можна. Держава вправі лише обмежити це право в часі або просторі. Зокрема, державні органи, відповідно до чинного законодавства та за наявності достатніх підстав, можуть лише заборонити проведення тієї або іншої публічної акції в певному місці і в певний час, але заборона проводити мирне зібрання взагалі – пряме порушення ст. 11 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Не є порушенням цього права встановлення державою суворих обмежувальних правил здійснення свободи зібрань стосовно осіб, які перебувають на службі у збройних силах, у правоохоронних і адміністративних органах держави.

Стаття 39 Конституції України дещо відрізняється від вище зазначеної європейської норми: остання веде мову про "кожну людину", а Конституція - лише про громадян України. Таким чином, обмеження встановленого у Конституції України права, про яке йдеться у ч.2 ст.39, можуть стосуватися, перш за все, іноземців та осіб без громадянства, а також застерігається, що вони можуть встановлюватися судом відповідно до закону і лише в інтересах національної безпеки та громадського порядку – з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей [1, ч.2 ст.39]. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод дозволяє встановлювати у національному законодавстві такі обмеження [3, ст.16].

Норми про мирні зібрання є і в інших актах міжнародного права, які є частиною національного законодавства, зокрема, відповідно до ч. 1

ст. 30 Загальної декларації прав людини: «кожна людина має право на свободу мирних зборів та асоціацій» [4]. Це право конкретизоване в ст. 21 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, відповідно до якої визнається право на мирні зібрання і зазначається, що користування цим правом не підлягає ніяким обмеженням, крім тих, які застосовуються відповідно до закону і які є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах державної чи суспільної безпеки, громадського порядку, охорони здоров'я та моральності населення або захисту прав і свобод інших осіб [5].

За ст. 64. Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених основним законом. У ч.2 ст.39 Конституції України визначено, що обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання може встановлюватися судом відповідно до закону і лише в інтересах національної безпеки та громадського порядку – з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей [1, ч.1 ст.39]. Це положення деталізується в Законі України «Про основи національної безпеки України». Згідно ст.1 вищезазначеного закону національна безпека – це захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам у сферах правоохоронної діяльності, боротьби з корупцією, прикордонної діяльності та оборони, міграційної політики, охорони здоров'я, освіти та науки, науково-технічної та інноваційної політики, культурного розвитку населення, забезпечення свободи слова та інформаційної безпеки, соціальної політики та пенсійного забезпечення тощо. Найважливішими об'єктами національної безпеки є людина і громадянин їхні конституційні права і свободи [6, ст. ст. 1, 3].

Здійснення повноважень щодо забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян під час проведення мирних зібрань Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» покладено на органи місцевого самоврядування. Так, відповідно до підпункту третього пункту "б" частини першої ст. 38 названого закону до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить вирішення відповідно до закону питань про проведення зборів, мітингів, маніфестацій і демонстрацій, спортивних, видовищних та інших масових

заходів, здійснення контролю за забезпеченням при їх проведенні громадського порядку [7].

Деталізується вищезазначене повноваження і в Законі України «Про свободу совісті та релігійні організації, де зазначено, що «...в інших випадках публічні богослужіння, релігійні обряди, церемонії та процесії проводяться щоразу з дозволу відповідної місцевої державної адміністрації, виконавчого органу сільської, селищної, міської ради. Клопотання про видачу вказаного дозволу подається не пізніше як за десять днів до призначеного строку проведення богослужіння, обряду, церемонії чи процесії, крім випадків, які не терплять зволікання» [8, ч.5 ст. 21]. Проте ці норми, підкреслює у своєму дослідженні В.О. Щербанюк, не відповідають положенням ст. 39 Конституції України, якою по-перше, встановлено реєстраційний, а не дозвільний порядок проведення зборів, мітингів, походів та демонстрацій, по-друге, можливість обмеження цього права може встановлюватись виключно судом у випадках, визначених Конституцією України [9, с. 106].

Забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів; запобігання правопорушенням та їх припинення; охорона і забезпечення громадського порядку; виявлення і розкриття злочинів, розшук осіб, які їх вчинили; забезпечення безпеки дорожнього руху; захист власності від злочинних посягань; сприяння у межах своєї компетенції державним органам, підприємствам, установам і організаціям у виконанні покладених на них законом обов'язків є основним завданням міліції [10, ст. 2]. Згідно п. 26 ч. 1 ст.10 Закону України «Про міліцію», одним з основних обов'язків міліції є «виконання та контроль за рішеннями сільських, селищних, міських рад з питань охорони громадського порядку». Доповнюються вищезазначені норми у ст. ст. 4, 6, 9 Закону України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб», а в ст.15 цього закону визначається, що державна охорона здійснюється шляхом пошуку і фіксації даних про протиправну діяльність окремих осіб або груп, яка загрожує нормальному функціонуванню органів державної влади України, життю чи здоров'ю, честі та гідності посадових осіб і членів їх сімей, для життя заходів щодо її припинення, особистої охорони осіб, охорони об'єктів і підтримання на них відповідного порядку проходження громадян, проїзду транспортних засобів, проносу і провозу речей, оснащення об'єктів технічними засобами охорони за рахунок коштів юридичних осіб, в користуванні яких ці об'єкти перебувають, про-

ведення профілактичних заходів з метою запобігання протиправним посяганням [11]. Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України визначає, що громадський порядок – це система суспільних відносин, які складаються і розвиваються в громадських місцях під впливом правових та соціальних норм, спрямованих на забезпечення нормального функціонування установ, організацій, громадських об'єднань, праці й відпочинку громадян, повагу до їх честі, людської гідності та громадської моралі. У цьому нормативному акті громадська безпека визначається як стан захищеності інтересів людини, суспільства й держави від суспільно небезпечних діянь і негативного впливу надзвичайних обставин, викликаних криміногенною ситуацією, стихійним лихом, катастрофами, аваріями, пожежами, епідеміями та іншими надзвичайними подіями [12, п.1.6].

У практичній діяльності значна кількість органів місцевого самоврядування ухвалює власні рішення про проведення вуличних акцій або керується Указом Президії Верховної Ради СРСР «Про порядок організації і проведення зборів, мітингів, вуличних і походів і демонстрацій» [13], прийнятим ще у 1988 році, проте на підставі нього не прийнято жодної судової постанови у справах про обмеження чи усунення обмежень на мирні зібрання в адміністративних судах.

Враховуючи вищезазначене, не виникає сумніву у нагальності прийняття спеціального закону, щоб урегулював здійснення права на мирні зібрання. Відповідно до плану першочергових заходів із реалізації «Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні» [14], в Україні почалася розробка законопроектів по врегулюванню права на мирні зібрання. У Верховній Раді України зареєстровані законопроекти «Про порядок організації та проведення мирних заходів» № 0918 від 12.12.2012 р. та «Про свободу мирних зібрань» № 2508а від 04.07.2013 р. [15].

Крім матеріально-правового врегулювання, проблематика організації і проведення мирних зібрань має і процесуально-правове та деліктно-правове врегулювання. Так, ст.ст. 182-183 Кодексу адміністративного судочинства України визначають особливості провадження у справах за адміністративними позовами про обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання. Статтею 182 КАС України визначено, що органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування негайно після одержання повідомлення про проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій

тощо мають право звернутися до окружного адміністративного суду за своїм місцезнаходженням із позовною заявою про заборону таких заходів чи про інше обмеження права на мирні зібрання (щодо місця чи часу їх проведення тощо). Позовна заява, яка надійшла в день проведення заходів або після цього, залишається без розгляду. Про відкриття провадження у справі, дату, час та місце розгляду справи суд негайно повідомляє позивача та організатора (організаторів) зборів, мітингів, походів, демонстрацій чи інших мирних зібрань. Адміністративна справа про обмеження права на мирні зібрання вирішується судом протягом трьох днів після відкриття провадження, а в разі відкриття провадження менш як за три дні до проведення відповідних заходів – невідкладно. Суд задовольняє вимоги позивача (органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування) в інтересах національної безпеки та громадського порядку в разі, якщо визнає, що проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій чи інших зібрань може створити реальну небезпеку заворушень чи вчинення кримінальних правопорушень, загрозу здоров'ю населення або правам і свободам інших людей. У постанові суду зазначається спосіб обмеження щодо реалізації права на мирні зібрання. Така постанова виконується негайно.

Натомість у статті 183 КАС України передбачено порядок звернення та процедуру розгляду адміністративної справи за позовом організатора (організаторів) зборів, мітингів, походів, демонстрацій чи інших мирних зібрань про усунення обмежень у реалізації права на мирні зібрання з боку органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, повідомлених про проведення таких заходів. Процедурні вимоги щодо терміну розгляду та самого розгляду такі ж самі, як і в статті 182 [16].

Статтею 185-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення встановлено адміністративну відповідальність за порушення порядку організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстрацій. Адміністративна відповідальність передбачена також і для посадових осіб, зокрема, у статті 185-2 КпАП України передбачено, що її підставами є надання посадовими особами для проведення з порушенням встановленого порядку зборів, мітингів, вуличних походів або демонстрацій приміщень, транспорту, технічних засобів або створення інших умов для організації і проведення зазначених заходів [17].

Проте в більшості випадків до учасників і організаторів зібрань застосовують статтю 185

КпАП України через те, що довести факт злісної непокори працівникам міліції в українських судах значно легше, ніж факт порушення порядку організації і проведення мирних зібрань, оскільки для цього в практиці українських судів достатньо лише свідчень самих працівників міліції.

Кримінальна відповідальність встановлена у випадку якщо мирне зібрання втратило свій мирний характер і переросло у масові заворушення. Так, стаття 294 Кримінального кодексу України передбачає відповідальність за організацію масових заворушень, що супроводжувалися насильством над особою, погромами, підпалами, знищенням майна, захопленням будівель або споруд, насильницьким виселенням громадян, опором представникам влади із застосуванням зброї або інших предметів, які використовувалися як зброя, а також за активну участь у масових заворушеннях. Кримінальна відповідальність встановлена також у випадку заклик до вчинення дій, що загрожують громадському порядку [18, ст.295].

З метою запобігання заворушень, для захисту прав і свобод інших людей статтями 279, 293, 294, 341, 444 КК України встановлено кримінальну відповідальність, зокрема, за: блокування транспортних комунікацій та захоплення транспортних підприємств, групове порушення громадського порядку, організацію або активну участь у масових заворушеннях, захоплення державних або громадських будівель чи споруд, напад на службові приміщення осіб, які мають міжнародний захист. Частина друга ст. 296 КК України ("групове хуліганство") застосовується до учасників зібрань, що вчиняють організовані сутички з правоохоронцями, учасниками контрдемонстрацій чи іншими громадянами.

Отже, аналізуючи характер правопорушень, за які встановлена відповідальність під час мирних зібрань, можна стверджувати, що існуючі норми не спрямовані на забезпечення гарантій для реалізації права громадян на мирні зібрання, оскільки передбачають притягнення до відповідальності якраз учасників мирних зібрань, що може бути інструментом розправи над учасниками та організаторами мирних зібрань. У законодавстві, яке регулює питання мирних зібрань, також не передбачена відповідальність за використання сили, яка не пропорційна діям мітингуючих, і на законодавчому рівні влада не гарантує, що органи, які здійснюють правоохоронні функції, мають використовувати силу пропорційно і лише в крайніх випадках.

Висновок. Здійснення права на мирні зібрання – одне з основоположних в Україні, оскі-

льки є виявом безпосередньої демократії. Зasadниче нормативно-правове регулювання цього права конституційно-правове, яке базується на загальновизнаних конвенційних нормах. Реалізаційні аспекти права на мирні зібрання мають адміністративно-процедурний характер, а у випадку конфлікту – адміністративно-процесуальний (адміністративно-судочинний) характер. Відсутність спеціального законодавчого акта з урегулюванням строків сповіщення про мирні зібрання, їх форм, масовості, місця і часу проведення ускладнює не лише здійснення права на мирні зібрання на практиці, але й політичну ситуацію в Україні, а також сприяє домінуванню деліктного законодавства у правовідносинах, пов'язаних з мирними зібраннями.

Список літератури

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.39
2. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 39 Конституції України про завчасне сповіщення органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування про проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій (справа щодо завчасного сповіщення про мирні зібрання) № 4-рп/2001 від 19 квітня 2001 року, справа N 1-30/2001 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v004p_710-01/paran54#n54
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11. 1950 р. зі змінами, внесеними Протоколом № 11 // Голос України від 10 січня 2001. – № 3.
4. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року // Голос України від 10.12.2008 – № 236.
5. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права від 19 грудня 1966 р., ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII від 19.10.73 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
6. Про основи національної безпеки України. Закон України від 19.06.2003 № 964-IV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/964-15>

7. Про місцеве самоврядування в Україні. Закон України від 21 травня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1997, № 24. – Ст. 170.

8. Про свободу совісті та релігійні організації. Закон України від 23 квітня 1991 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991, № 25. – Ст. 283.

9. Щербанюк О.В. Мирні зібрання як форма безпосереднього здійснення народом своєї суверенної влади // О.В. Щербанюк // Порівняльно-аналітичне право. – 2013. – №3. – С.104-107.

10. Про міліцію. Закон України від 20.12.1990 № 565-ХІІ // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/565-12>.

11. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб. Закон України від 04 березня 1998р. № 160/98-ВР // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/160/98-вр>

12. Положення про службу дільничних інспекторів міліції в системі Міністерства внутрішніх справ України. Наказ МВС України від 11 листопада 2010р. № 550 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1219-10>

13. Про порядок організації і проведення зборів, мітингів, вуличних походів і демонстра-

цій в СРСР. Указ Президії Верховної Ради СРСР від 28 липня 1988р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v9306400-88>.

14. Про затвердження Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та першочергові заходи щодо її реалізації. Указ Президента України 24 березня 2012 року № 212/2012 // Офіційний вісник України. – 2012, № 26, стор. 17, стаття 966, код акту 61015/2012.

15. Про свободу мирних зібрань. Проект Закону України від 04 липня 2013 р. № 2508а // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://w1.c1.rada.gov.ua>

16. Кодекс адміністративного судочинства України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 вересня 2013р. – К. : ПАЛИВОДА А.В, 2013. – 194 с.

17. Кодекс України про адміністративні правопорушення: чинне законодавство зі змінами і допов. – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2013. – 284с.

18. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001р. № 2341-III // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

Стаття надійшла до редколегії 24 жовтня 2013 року.

Рекомендована до опублікування у “Віснику” членом редколегії В.М. Шаповалом.

R.I. Taranukha

Legal regulation of the constitutional right of citizens to peaceful assembly in Ukraine

Summary

This paper investigates the sources of constitutional, international, administrative delict and administrative procedural law regulating various aspects of the right to peaceful assembly in Ukraine. It is concluded that the lack of administrative procedural regulation of the exercise of this right.

Keywords: normative legal regulation, administrative-procedural legal regulation, peaceful gatherings, public safety, public order

Р.И. Тарануха

Нормативно-правовое регулирование реализации конституционного права граждан на мирные собрания в Украине

Аннотация

Исследуются источники конституционного, международного, административно-деликтного и административного процессуального права, регулирующих различные аспекты осуществления права на мирные собрания в Украине. Делается вывод о недостаточности административно-процедурного регулирования осуществления этого права.

Ключевые слова: нормативно-правовое регулирование, административно-процессуальное нормативно-правовое регулирование, мирные собрания, общественная безопасность, общественный порядок